

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ**

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ОФТАЛЬМОЛОГИЯ НЕГІЗДЕРІ

0303000 - «ГИГИЕНА ЖӘНЕ ЭПИДЕМИОЛОГИЯ» мамандығы

0303013 - «Гигиенист-эпидемиолог» біліктілігі

Сағат көлемі - 20

Астана 2010

Авторлар:

1. Р.Б. Құсайынова – Астана қаласы «Медициналық колледжі» МКҚК көз аурулары пәнінің оқытушысы;
2. Н.М. Төрежанова – Астана қаласы «Медициналық колледжі» МКҚК гигиена пәнінің оқытушысы

Сарапшылар:

1. Б.М. Ибраева – Қазақстан Республикасы Қорғаныс Министрлігі госпиталінің жоғары санатты офтальмолог-дәрігері;
2. Г.С. Балтабаева – Қазақстан Республикасы Қорғаныс Министрлігі госпиталінің бірінші санатты офтальмолог-дәрігері.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен Астана қаласы «Медициналық колледжі» МКҚК ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0303000 - «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша 2010 жылғы мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

6 Литература и средства обучения**6.1 Основная литература:**

1. Офтальмология: учебник. Елифанова Л.М. / под ред. Е.А. Егорова. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2010. – 160 с.
2. Глазные болезни. Рубан Э.Д. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2005.

6.2 Дополнительная литература:**На государственном языке:**

1. Көз аурулары. Кошеров К.Б. – Алматы, 1997. – 455 б.

На русском языке:

1. Гигиена детей и подростков. Кучма В.Р. – М., ГЭОТАР-Медиа, М., 2010. – 480 с.
2. Глаукома. Мустафина Ж.Г. – Алматы, 1995. - 150 с

6.3 Средства обучения:

- таблицы, слайды, муляжи, фантомы, кинофильмы, видеозаписи, ситуационные задачи, карточки с индивидуальными заданиями, тестовые задания по темам (на бумажных и электронных носителях).

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета, направлен на формирование у обучающегося знаний, умений и навыков по овладению методами исследования органа зрения, усвоению общих симптомов заболеваний органа зрения, усвоению неотложных состояний с оказанием доврачебной помощи при глазных заболеваниях, усвоению основ лечения заболеваний глаз, проведения профилактики профессиональных заболеваний органа зрения, проведения профилактики утомления и заболевания органа зрения в образовательных организациях и при работе с компьютером. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 12 человек.

Программа предоставляет право вносить обоснованные изменения и дополнения в формы, организацию, содержание, методы обучения. При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ, таблиц по всем темам, медицинского инструментария, офтальмоскопа, имитатора глаза. Рекомендуется использование видеофильма по современным методам исследования по офтальмологии. По темам: «Катаракта», «Травмы глаза», «Заболевание роговицы, склеры», «Глаукома. Заболевания сетчатки» предлагается использовать тесты, ситуационные задачи, графологические структуры и т.д.

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, промежуточный итоговый контроль. Предлагается при составлении рабочих учебных программ компетентностно-ориентированные практические работы и тестовые задания. Предусмотрено право выбора на формы проведения контроля. Итоговая аттестация проводится в виде зачета.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	7
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны	9
4. Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар	12
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	12
6. Әдебиеттер және оқу құралдары	13

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

0303000 - «Гигиена және эпидемиология» мамандығы 0303013 - «Гигиенист-эпидемиолог» біліктілігі бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын (бұдан әрі - МЖМБС) енгізуге байланысты «Офтальмология негіздері» пәні бойынша жаңа үлгілік оқу бағдарламасы құрастырылды.

«Офтальмология негіздері» пәнін оқу гигиенист-эпидемиологтар үшін болашақ маманның кәсіптік құзырлығын қалыптастыру бағдарламасының ажырамас бөлігі болып саналады. Үлгілік оқу бағдарламасында офтальмология практикасында пациенттерге жәрдем көрсетуді ұйымдастыру; көру ағзасын зерттеу, көз ауруларының клиникасы, диагностикасы; емделушілерге дәрігерге дейін медициналық жәрдем көрсету; офтальмологиялық аурулардың алдын алу: сығырлық (алыстан нашар көру), көз жарақаттанушылығы және көру ағзасының кәсіптік аурулары мәселелеріне көп көңіл бөлінеді.

Пән келесі тараулардан тұрады:

- көру ағзасының анатомиясы;
- офтальмологиядағы зерттеу әдістері;
- көру ағзасының патологиясы;
- клиникалық рефракция;
- алыстан нашар көрудің алдын алу;
- қабақ, көзжасы ағзаларының ауруы;
- мөлдірқабықтың, көзбұршақтың, көз қозғалтқыш аппараттың патологиясы;
- торқабықтың, көру жолының аурулары;
- шыны тәріздес денешіктің, аққабықтың патологиясы;
- көру ағзасының зақымдануы;
- көру ағзасының кәсіптік аурулары.

Бағдарлама басқа клиникалық пәндермен интеграцияны қарастырады: терапия, хирургия, педиатрия, жұқпалы аурулар, балалар және жасөспірімдер гигиенасы, еңбек гигиенасы, сонымен бірге жалпы кәсіптік пәндер. МЖМБС-на сәйкес базалық, кәсіптік және арнайы құзырлықты қалыптастыруға арналған модульдік оқудың құрылымы енгізілген. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастырған кезде білім беру ұйымы пәнді оқыту бойынша үлгілік оқу бағдарламасында бөлінген оқу уақытының көлемін қазіргі заманға сай оқу технологиясын қолданған болса 15-25% -ға өзгертуге құқықты. (ҚР МЖМБС 4.05-2008 «Орта білім. Техникалық және кәсіптік білім беру. Негізгі ережелері»).

Сабақты өткізу формалары:

- сабақтар оқу орнының сабақ кестесі бойынша жүргізіледі (теориялық, практикалық және жеке);
- білім алушының сабақтан тыс уақыттағы өз бетінше дайындалуы.

Патология стекловидного тела. Клиника, диагностика, лечение. Врожденные изменения стекловидного тела. Приобретенные изменения стекловидного тела (воспалительные, сосудистые, дистрофические).

Глаукома, виды. Врожденная глаукома, начальные проявления, клиника, диагностика. Сроки адекватного лечения глаукомы. Острый приступ глаукомы, неотложная помощь. Принципы лечения глаукомы, профилактика.

Тема 2.5 Травмы органа зрения, клиника, диагностика, неотложная помощь, профилактика. Заболевания сетчатки. Заболевания зрительного пути

Виды глазного травматизма. Проникающие ранения глазного яблока. Диагностика, клиника, меры неотложной помощи.

Гнойные раны, первичная обработка, профилактика. Контузии органа зрения. Классификация. Клиника, диагностика, меры неотложной помощи, принципы лечения, профилактика. Производственный травматизм. Причины, меры профилактики. Детский травматизм. Меры профилактики. Ожоги. Классификация ожогов органа зрения. Неотложная помощь при ожогах: промывание конъюнктивальной полости, инстиллярия глазных капель, закладывание глазных мазей. Инородные тела глаз. Неотложная помощь.

Заболевания сетчатки. Изменения глазного дна при гипертонической болезни. Изменения глазного дна при диабете, при ревматизме. Дистрофические изменения сетчатки. Отслойка сетчатки.

Заболевания зрительного нерва. Воспаление зрительного нерва. Этиология, клиника, диагностика, лечение. Застойный диск зрительного нерва. Атрофия зрительного нерва. Этиология, клиника, диагностика, лечение.

Тема 2.6 Патология глазодвигательного аппарата. Профессиональные заболевания органа зрения. Особенности зрительного напряжения при использовании компьютеров

Физиология бинокулярного зрения. Причины нарушения бинокулярного зрения. Классификация косоглазия. Патогенез, клиника содружественного косоглазия. Патогенез, клиника паралитического косоглазия. Принципы лечения косоглазия. Нистагм. Этиология, принципы лечения. Профилактика заболеваний глазодвигательного аппарата.

Производственные факторы, влияющие на орган зрения (производственная пыль, ионизирующие и неионизирующие излучения, работа, связанная с напряжением органа зрения). Профессиональные заболевания органа зрения.

Особенности зрительного напряжения при использовании компьютеров. Профилактика заболевания органа зрения при работе с компьютером.

методикой исследования: наружного, бокового (фокального) комбинированного освещения, в проходящем свете. Зрительные функции, их практическое значение для жизнедеятельности человека и методы исследования: остроты, поля зрения, цвето-, светоощущения, характера зрения. Взаимообследование, заполнение амбулаторных карт друг на друга. Знакомство с устройством, оснащением глазного отделения стационара, глазного кабинета амбулатории.

Раздел 2 Патология органа зрения

Тема 2.1 Понятие о рефракции, методах исследования и способах коррекции.

Профилактика близорукости

Понятие о видах клинической рефракции (эметропия, аметропия). Характеристика эметропии, миопии, гиперметропии. Аккомодация, механизм изменения в глазу при аккомодации. Конвергенция и ее роль в аккомодации. Возрастные изменения аккомодации. Нарушение аккомодации (спазм, паралич). Этиопатогенез, диагностика, клиника, лечение, профилактика. Корректирующие линзы. Принципы коррекции аметропий, пресбиопии. Методы определения прогрессирования близорукости. Профилактика близорукости в детских и подростковых образовательных организациях.

Тема 2.2 Заболевания век, слезных органов, конъюнктивы, клиника, диагностика, профилактика. Патология орбиты

Блефариты. Ячмень. Абсцесс век. Халязион. Демодекоз. Клиника, диагностика, принципы лечения, осложнения. Аллергические заболевания век. Отек Квинке, лекарственные дерматиты век, токсидермия. Этиология, клиника. Врожденные и приобретенные аномалии положения формы век.

Дакриоаденит. Дакриоцистит. Клиника, диагностика, лечение. Флегмона слезного мешка. Острые и хронические конъюнктивиты. Клиника, диагностика. Конъюнктивиты, возникающие под влиянием производственных факторов, их профилактика. Патология орбиты. Классификация заболеваний. Флегмоны орбиты. Этиопатогенез, клиника, осложнения.

Тема 2.3 Кератиты, клиника, диагностика, профилактика. Патология склеры. Клиника, диагностика, профилактика иридоциклитов

Общие субъективные, объективные признаки кератитов. Этиопатогенез. Герпетический кератит. Туберкулезный кератит. Паренхиматозный кератит. Особенности клиники, течение, принципы диагностики, лечение, прогноз. Поражение органа зрения при токсоплазмозе, бруцеллезе. Принципы диагностики, лечения, осложнения, прогноз, профилактика. Методы общего, местного лечения. Патология склеры. Склериты, эписклериты. Этиология, клиника, принципы диагностики, лечения.

Общие клинические проявления иридоциклитов.

Тема 2.4 Катаракта, клиника, диагностика, лечение. Патология стекловидного тела. Глаукома, клиника, диагностика, профилактика

Виды катаракт, методы диагностики, клиника, принципы лечения, пути реабилитации.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім беру бағдарламасында және стандартта оқытудағы жоспарланған нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар Базалық: БҚ 10. Тұқым қуалайтын аурулардың түрлерін және формаларын анықтауда, әдістемелік игеру және алған білімдерін, клиникалық және зертханалық пәндерді оқуы кезінде қолдана білуде. Кәсіптік: КҚ 3. Емдеу-профилактикалық және санитариялық-эпидемиологиялық мекемелердің ұйымдастыру құрылымдары және денсаулық сақтау дамуы туралы нормативті-құқықтық құжаттарды білуде құзырлы болуы қажет.	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - көру анализаторының функциясын; - түсті сезу ұғымын; - перифериялық көру (шеткеріні көру қабілеті) мәселелерін; - көру сипатын; - рефракция аномалиясының клиникасын; - пресбиопия туралы ұғымды; - қылиқөзділік туралы ұғымды; - аурудың жеке түрлерінің қауіп-қатер факторларын; - офтальмологиялық практикада көру патологиясының жеке түрлерінің клиникасын және оларды емдеуді; - медициналық-генетикалық кеңес беретін орындардың атқаратын міндеттері мен жұмысын; - көз анатомиясын және оның қосалқы және қорғау аппаратын; - көру ағзасын зерттеу әдістерін; - көру ағзасының қосалқы және қорғау аппаратының ауруларын; - көз ауруларын жалпы және жергілікті емдеу түрлерін; - офтальмологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы жәрдем көрсетуді; - көру ағзасының кәсіптік ауруларының алдын алуды; - білім беру ұйымдарында көру ағзасы ауруларының алдын алуды білуі тиіс. - пациент анамнезін жинауды, оған толық зерттеу жүргізуді; - науқастың көру қабілетін тексеруді; - көзге арналған дәрілік сұйық заттарды (тамшы) көзге тамызуды, май жағуды, таңғыш салуды;

	- аккомадация, рефракция аномалиясы, кы-ликөзділіктің бұрышын анықтауды; - қарапайым көзілдіріктерді таңдауды және оларға рецепт жазып беруді; - көздің жітілігін, көру өрісін, жарық сезуді, көзішілік қысымды анықтай білуді; - көз аурулары бөліміндегі науқастарға күтім жасауды; - конъюнктивалық қуысты жууды, конъюнктивадан, мөлдірқабықтан беткей орналасқан бөгде денелерді алып тастауды; - операцияға дейінгі және операциядан кейінгі кезеңде науқасқа күтім жасай білуді; - конъюнктивадан сүртінді алуды; - күйік кезінде алғашқы жәрдем көрсетуді, асептикалық таңғыш салуды; - офтальмологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде дәрігерге дейін жәрдем көрсетуді; - көз ауруларының патологиясы кезінде оқытушының қатысуымен емшаралар өткізуді; - дезинфекциялық тәртіпті сақтауды, күтім жасауға арналған заттарды залалсыздандыруды; - көз аурулары бөлімінде санитариялық-эпидемиологиялық тәртіпті сақтауды және оған баға беруді; - көру ағзасының кәсіптік ауруларының алдын алуды үйреніп алуы қажет. - этика және деонтология; - көру ағзасының патологиясы; - өз құзырлығы шеңберінде науқасқа күтім жасау мәселелерінде құзырлы болуы қажет.
--	---

3 Тематический план и содержание дисциплины «Офтальмология»

3.1 Тематический план дисциплины

№	Количество учебного времени при очной форме обучения (час)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		всего	теория	практика
1	Раздел 1 Введение	2		
2	Тема 1.1 Анатомия органа зрения. Методы исследования. Функции органа зрения	2	-	2
3	Раздел 2 Патология органа зрения	18	-	
4	Тема 2.1 Понятие о рефракции, методах исследования и способах коррекции. Профилактика близорукости	4	-	4
5	Тема 2.2 Заболевания век, слезных органов, конъюнктивы, клиника, диагностика, профилактика. Патология орбиты	2	-	2
6	Тема 2.3 Кератиты, клиника, диагностика, профилактика. Патология склеры. Клиника. диагностика, профилактика иридоциклитов	4	-	4
7	Тема 2.4 Катаракта, клиника, диагностика. Патология стекловидного тела. Глаукома, клиника, диагностика, профилактика	2	-	2
8	Тема 2.5 Травмы органа зрения, клиника, диагностика, неотложная помощь, профилактика. Заболевания сетчатки. Заболевания зрительного пути	2	-	2
9	Тема 2.6 Патология глазодвигательного аппарата. Профессиональные заболевания органа зрения. Особенности зрительного напряжения при использовании компьютеров	4	-	4
	Всего:	20		20

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Введение

Тема 1.1 Анатомия органа зрения. Методы исследования. Функции органа зрения

Особенности исследования органа зрения с учетом базисных знаний анатомии. Нормальные свойства и функции каждого отдела органа зрения с соответствующей

	- определять нарушения аккомодации, аномалии рефракции, угол косоглазия; - подобрать и выписать простые очки; - определять остроту зрения, поле зрения, определять светоощущения, внутриглазное давление; - осуществлять уход за больными в глазном отделении; - промыть конъюнктивальную полость, удалить поверхностно расположенные инородные тела с конъюнктивы, роговицы; - осуществлять уход за больными в предоперационный и послеоперационный период; - произвести взятие мазка с конъюнктивы; - оказать первую помощь при ожоге, наложить асептическую повязку; - оказать доврачебную помощь при острых состояниях в офтальмологии; - выполнять процедуры при патологии органа зрения в присутствии преподавателя; - соблюдать дез. режим, проводить дезинфекцию предметов ухода; - соблюдать санитарно-эпидемиологический режим в глазном отделении и провести его оценку; - провести профилактику профессиональных заболеваний органа зрения. Компетентен в вопросах: - этики и деонтологии; - патологии органа зрения; - ухода за больными в пределах своей компетенции.
--	---

3 Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

Күндізгі оқу нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)				
№	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	1 тарау Кіріспе	2		
2	1.1 тақырып Көру ағзасының анатомиясы. Зерттеу әдістері. Көру ағзасының функциялары	2	-	2
3	2 тарау Көру ағзасының патологиясы	18		
4	2.1 тақырып Рефракция, зерттеу әдістері мен түзету тәсілдері туралы түсінік. Алыстан нашар көрудің алдын алу	4	-	4
5	2.2 тақырып Қабақтың, көзжасы ағзаларының, конъюнктиваның аурулары, клиникасы, диагностикасы, алдын алу. Көз шарасының патологиясы	2	-	2
6	2.3 тақырып Кератиттер, клиникасы, диагностикасы, алдын алу. Аққабық патологиясы. Иридоциклиттің клиникасы, диагностикасы, алдын алу	4	-	4
7	2.4 тақырып Катаракта, клиникасы, диагностикасы. Шыны тәріздес дененің патологиясы. Глаукома, клиникасы, диагностикасы, алдын алу	2	-	2
8	2.5 тақырып Көру ағзасының жарақаты, клиникасы, диагностикасы, шұғыл жәрдем көрсету, алдын алу. Торқабықтың аурулары. Көру жолдарының аурулары	2	-	2
9	2.6 тақырып Көз қозғаушы аппараттың патологиясы. Көру ағзасының кәсіптік аурулары. Компьютерлерді қолданған кезде көзге күш түсудің ерекшеліктері	4	-	4
Барлығы:		20		20

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

1 Бөлім. Кіріспе

1.1 тақырып Көру ағзасының анатомиясы. Зерттеу әдістері. Көру ағзасының функциясы

Анатомияның базалық білімдерін ескеріп, көру ағзасын зерттеу ерекшеліктері. Көру ағзасының әрбір бөлімінің қалыпты жағдайдағы сипатына және атқаратын функциясына сәйкес зерттеу әдістері: сыртқы, жанынан (фокальды), қосымша жарық беру, өтпелі жарықта. Көру функциялары, олардың адамның өміріндегі практикалық маңызы мен зерттеу әдістері: өткірлігі, көру өрісі, жарықты және түсті сезу, көру сипаты. Стационардың көз аурулары бөлімінің және амбулаторияның көз аурулары бөлмесінің құрылғыларымен, жабдыкталуымен танысу.

2 тарау Көру ағзасының патологиясы

2.1 тақырып Рефракция, зерттеу әдістері мен түзету тәсілдері туралы түсінік. Алыстан нашар көрудің алдын алу

Клиникалық рефракция (эмметропия, аметропия) туралы түсінік. Эмметропия, миопия, гиперметропия сипаттамасы. Аккомодация, аккомодация кезінде көздегі өзгерістер механизмі. Конвергация және оның аккомодациядағы рөлі. Аккомодацияның жасқа байланысты өзгеруі. Аккомодацияның бұзылуы (спазм, салдану). Этиопатогенезі, диагностикасы, клиникасы, емі, алдын алу. Түзеткіш линзалар. Аметропияны, пресбиопияны түзету принциптері. Алыстан нашар көрудің үдеуін анықтау әдістері. Балалар және жасөспірімдерге білім беру ұйымдарында алыстан нашар көрудің алдын алу.

2.2 тақырып Қабақтың, көзжасы ағзаларының, конъюнктиваның аурулары, клиникасы, диагностикасы, алдын алу. Көз шарасының патологиясы

Блефариттер. Теріскен. Қабақ абсцессі. Халязион. Демодекоз. Клиникасы, диагностикасы, емдеу принциптері, асқынулары. Қабақтың аллергиялық аурулары. Квинке ісінуі, қабақтың дәрілік дерматиті, токсидермия. Этиологиясы, клиникасы. Қабақ пішінінің туа біткен және жүре пайда болған орналасуының аномалиялары.

Дакриоаденит. Дакриоцистит. Клиникасы, диагностикасы, емі. Көзжасы қапшығының қабынуы. Жігі және созылмалы конъюнктивиттер. Клиникасы, диагностикасы. Өндіріс факторларының әсерінен пайда болатын конъюнктивиттер, олардың алдын алу. Көз шарасының патологиясы. Аурулардың жіктелуі. Көз шарасының қабынуы. Этиопатогенезі, клиникасы, асқынуы.

2.3 тақырып Кератиттер, клиникасы, диагностикасы, алдын алу. Аққабық патологиясы, иридоциклиттің клиникасы, диагностикасы, алдын алу

Кератиттердің субъективті және объективті белгілері. Этиопатогенезі. Герпетік кератит. Туберкулезді кератит. Паренхиматозды кератит. Клиникалық ерекшеліктері, ағымы, диагностикалау принциптері, емі, болжамы. Токсоплазмоз, бруцеллез кезінде көру ағзасының зақымдануы. Диагностикалау принциптері, емі, асқынуы, болжамы,

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями Базовыми: БК 10. Владеть методикой установления типов и форм наследственных болезней и использовать полученные знания при изучении клинических и лабораторных дисциплин. Профессиональными: ПК 3. Знать нормативно-правовые документы о развитии здравоохранения и организационной структуры лечебно-профилактических и санитарно-эпидемиологических учреждений.	В результате изучения дисциплины обучающийся знает: - функции зрительного анализатора; - понятие о цветоощущении; - вопросы периферического зрения; - характер зрения; - клинику аномалий рефракции; - понятие о пресбиопии; - понятие о косоглазии; - факторы риска при отдельных видах заболеваний; - клинику и лечение отдельных видов патологии зрения в офтальмологической практике; - задачи и работу медико-генетических консультаций; - анатомию глаза и его придаточный и защитный аппарат; - методы исследования органа зрения; - заболевания органа зрения, придаточного и защитного аппарата; - виды общего и местного лечения заболеваний глаза; - оказание первой помощи при неотложных состояниях в офтальмологии; - профилактику профессиональных заболеваний органа зрения; - профилактику заболеваний органа зрения в образовательных организациях. умеет: - собрать анамнез, провести полное обследование пациента; - проводить обследования зрительных функций больного; - закапывать капли, закладывать мази; накладывать повязки;

1 Пояснительная записка

В связи с введением нового Государственного общеобязательного стандарта образования (далее - ГОСО) по специальности 0303000 - «Гигиена и эпидемиология» квалификации 0303013 - «Гигиенист-эпидемиолог» создана типовая учебная программа «Основы офтальмологии».

Изучение дисциплины «Основы офтальмологии» гигиенистами - эпидемиологами является неотъемлемой частью программы формирования профессиональной компетенции будущего специалиста. В типовой учебной программе уделяется большое внимание вопросам организации помощи пациентам в офтальмологической практике; исследования органа зрения, клиники, диагностики заболеваний органа зрения; оказания доврачебной медицинской помощи пациентам; профилактики офтальмологических заболеваний: близорукости, глазного травматизма и профессиональных заболеваний органа зрения.

Предмет включает в себя разделы:

- анатомия органа зрения;
- методы исследования в офтальмологии;
- патология органа зрения;
- клиническая рефракция;
- профилактика близорукости;
- заболевание век, слезных органов;
- патология роговицы, хрусталика, глазодвигательного аппарата;
- заболевание сетчатки, зрительного пути;
- патология стекловидного тела, склеры;
- повреждения органа зрения;
- профессиональные заболевания органа зрения

Программа предусматривает интеграцию с другими дисциплинами: терапией, хирургией, педиатрией, инфекционными болезнями, гигиеной детей и подростков, гигиеной труда, также с общепрофессиональными дисциплинами. Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При разработке рабочих учебных программ организация образования имеет право изменять объем учебного времени, выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины в пределах 15-25%, при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл, при использовании современных технологий обучения (ГОСО РК 4.05-2008 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения»)

Формы проведения занятий:

- учебные занятия по расписанию учебного заведения (практические и индивидуальные);
- самостоятельные занятия обучающихся во внеурочное время.

алдын алу. Жалпы, жергілікті емдеу әдістері. Аққабық патологиясы. Склериттер, эписклериттер. Этиологиясы, клиникасы, диагностикалау және емдеу принциптері. Иридоциклиттердің жалпы клиникалық көріністері.

2.4 тақырып Катаракта, клиникасы, диагностикасы, емдеу. Шыны тәріздес дененің патологиясы. Глаукома диагностикасы, клиникасы, алдын алу

Катаракта түрлері, диагностикалау әдістері, клиникасы, емдеу принциптері, оңалту жолдары.

Шыны тәріздес дененің патологиясы. Клиникасы, диагностикасы, емі. Шыны тәріздес дененің туа біткен өзгерістері. Шыны тәріздес дененің жүре пайда болған өзгерістері (қабынбалы, қантамырлы, дистрофиялық).

Глаукома, түрлері. Туа біткен глаукома, бастапқы көріністері, клиникасы, диагностикасы. Глаукоманы талапқа сай емдеу мерзімдері. Глаукоманың жіті ұстамасы, шұғыл жәрдем көрсету. Глаукоманы емдеу принциптері, алдын алу.

2.5 тақырып Көру ағзасының жарақаты, клиникасы, диагностикасы, шұғыл жәрдем көрсету, алдын алу. Торқабықтың аурулары. Көру жолдарының аурулары

Көз жарақатының түрлері. Көз алмасының енген жарақаты. Диагностикасы, клиникасы, шұғыл жәрдем көрсету шаралары.

Іріңдік жарақаттар, алғашқы өңдеу, алдын алу. Көру ағзасының соғылуы (контузиясы). Жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы, шұғыл жәрдем көрсету шаралары, емдеу принциптері, алдын алу. Өндірістік жарақаттанушылық. Себептері, алдын алу шаралары. Балалар жарақаттанушылығы. Алдын алу шаралары. Күйіктер. Көру ағзасы күйігінің жіктелуі. Күю кезінде шұғыл жәрдем көрсету: конъюнктивалық қуысты жуу, көзге арналған дәрілік заттарды (тамшы) көзге тамызу, көзге жақпамайларды жағу. Көздегі бөгде денелер. Шұғыл жәрдем көрсету.

Торқабықтың аурулары. Гипертониялық ауру кезінде көз түбінде туындайтын өзгерістер. Қантты диабет, ревматизм кезіндегі көз түбінде туындайтын өзгерістер. Торқабықтың ажырауы.

Көру нервiнiң аурулары. Көру нервiнiң қабынуы. Этиологиясы, клиникасы, диагностикасы, емі. Көру нервiнiң iркілген дискісі. Көру нервiнiң атрофиясы. Этиологиясы, клиникасы, диагностикасы, емі.

2.6 тақырып Көз қозғаушы аппараттың патологиясы. Көру ағзасының кәсіптік аурулары. Компьютерлерді қолданған кезде көзге күш түсудің ерекшеліктері

Бинокулярлы көрудің физиологиясы. Бинокулярлы көрудің бұзылу себептері. Қылиқозділіктің (қылилық) жіктелуі. Патогенезі, жұптасқан қылилықтың клиникасы. Салданған қылилықтың патогенезі, клиникасы. Қылилықты емдеу принциптері. Нистагм. Этиологиясы, емдеу принциптері. Көз қозғаушы аппарат ауруларының алдын алу.

Көру ағзасына әсер ететін өндірістік факторлар (өндірістік шаң-тозаң, иондалатын және иондалмайтын сәулеленулер, көру ағзасына күш түсірумен байланысты

жұмыстар. Көру ағзасының кәсіптік аурулары.

Компьютерді қолдануда көзге күш түсудің ерекшеліктері. Компьютермен жұмыс істегенде көру ағзасы ауруларының алдын алу.

4 Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыру қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын таңдау пәннің мазмұндық ерекшелігіне және білім алушылардың көру ағзасын зерттеу әдістерін меңгеру, көру ағзасы ауруларының жалпы симптомдарын айқындау, көз аурулары кезінде дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсетуді меңгеру, көз ауруларын емдеудің негіздерін игеру, көздің кәсіптік ауруларының алдын алу, білім беру ұйымдарында және компьютермен жұмыс істегенде көру ағзасы шаршауының алдын алу бойынша гигиенист-эпидемиологтың құзырлығы шеңберінде білімін, іскерлігін, дағдысын қалыптастыруға бағытталуы керек. Практикалық сабақтарды өткізгенде топты 12 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылған.

Бағдарлама оқытудың түріне, ұйымдастырылуына, мазмұны мен оқыту әдісіне дәйекті өзгертулер мен толықтырулар енгізуге құқық береді. Оқыту барысында қазіргі заманға сай оқу-әдістемелік әдебиет, жаңа оқу және анықтама құралдарын, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқыту бағдарламаларын, барлық тақырыптар бойынша кестелер, медициналық аспаптар, офтальмоскоп, көз имитаторын қолдану ұсынылады. Офтальмология бойынша қазіргі заманғы зерттеулер бойынша бейнефильм қолдану ұсынылады.

«Катаракта». Көз жарақаты», «Мөлдірқабықтың, аққабықтың аурулары», «Глаукома. Торқабықтың ауруы» тақырыптары бойынша тесттер, жағдаяттық тапсырмалар, графологиялық құрылымдар және т.б. қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білімді бақылау түрлеріне: бастапқы, ағымды, аралық және қорытынды бақылау енеді. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастырғанда құзырлы-бағдарлау практикалық жұмыстар және тесттік тапсырмалар қарастырылады. Бақылау түрін таңдау құқығы қарастырылған. Қорытынды аттестация сынақ түрінде жүргізіледі.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	18
2. Планируемые результаты обучения дисциплины.	19
3. Тематический план и содержание дисциплины	21
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса.	24
5. Контроль планируемого результата обучения	24
6. Литература и средства обучения.	25

Настоящая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Авторы:

1. Кусаинова Р.Б. – преподаватель глазных болезней ГККП «Медицинский колледж» г. Астаны;
2. Туржанова Н.М. – преподаватель гигиены ГККП «Медицинский колледж» г. Астаны.

Эксперты:

1. Ибраева Б.М. – врач-офтальмолог высшей категории госпиталя Министерства обороны Республики Казахстан;
2. Балтабаева Г.С. – врач-офтальмолог первой категории госпиталя Министерства обороны Республики Казахстан.

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и ГККП «Медицинский колледж» г. Астана

2 ВВЕДЕНА впервые

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 г. по специальности 0303000 - «Гигиена и эпидемиология» квалификации 0303013 - «Гигиенист-эпидемиолог».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 5 августа 2010 года № 604.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары**6.1 Негізгі әдебиеттер:**

1. Офтальмология: учебник. Елифанова Л.М. / под ред. Е.А. Егорова. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2010. – 160 с.
2. Глазные болезни. Рубан Э.Д. – Ростов на Дону, «Феникс», 2005.

6.2 Қосымша әдебиеттер:**Мемлекеттік тілде:**

1. Көз аурулары. Кошеров К.Б. – Алматы, 1997. – 455 б.

Орыс тілінде:

1. Гигиена детей и подростков. Кучма В.Р. – М., ГЭОТАР-Медиа, М., 2010. – 480 с.
2. Глаукома. Мустафина Ж.Г. Алматы, 1995. - 150 с.

6.3 Оқу құралдары:

- кестелер, слайдтар, муляждар, фантомдар, кинофильмдер, бейнежазбалар, жағдаяттық есептер, жеке тапсырмалары бар карточкалар, тақырыптар бойынша тесттік тапсырмалар (қағаз және электронды нұсқадағы).

**МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ОСНОВЫ ОФТАЛЬМОЛОГИИ

Специальность: 0303000 - «ГИГИЕНА И ЭПИДЕМИОЛОГИЯ»

Квалификация: 0303013 - «Гигиенист-эпидемиолог»

Объем часов - 20

Астана 2010